

บทคัดย่อ

โครงการการมีส่วนร่วมและส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Participation and promotion of ecotourism in National Park, northeast of
Thailand) มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและสภาพทั่วไปของพื้นที่ป่าอนุรักษ์
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จะส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว 2) เพื่อศึกษาศักยภาพความเป็นไปได้
และข้อจำกัดของพื้นที่ที่จะส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว 3) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของภาครัฐ
และเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 4) เพื่อ
ศึกษาความคิดเห็นและรูปแบบที่ต้องพัฒนาพื้นที่ป่าอนุรักษ์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้โดยภาพรวมแล้ว พื้นที่อุทยานแห่งชาติภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
เป็นที่ ๆ มีศักยภาพด้านกายภาพสูง เป็นพื้นที่อุดมไปด้วย ทรัพยากรการท่องเที่ยว ต่างมีแหล่ง
ท่องเที่ยวธรรมชาติที่สวยงามมากมาย เช่น ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก มีแหล่งท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์
ที่โดดเด่น มีโอกาส และปัจจัยเกื้อหนุนหลายอย่างที่ทำให้ การท่องเที่ยวในเขตอุทยานยังคงเติบโตไปได้
ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่อุทยานอย่างเป็นรูปธรรม โดยไม่ขัด
ต่อระเบียบข้อบังคับของทางอุทยาน และเน้นการใช้ยุทธศาสตร์ท่องเที่ยวแบบบูรณาการ อันหมายถึง
แผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การปรับปรุงและ
ฟื้นฟูทรัพยากร ความหลากหลายในการจัดรูปแบบของการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ การได้รับความ
ร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างให้เกิดความเข้มแข็งในชุมชน การ
สร้างงาน และการเพิ่มรายได้แก่ผู้ประกอบการในพื้นที่ โดยใช้ทรัพยากรอันทรงคุณค่าอย่างชาญฉลาด
สามารถรักษาเอกลักษณ์ของธรรมชาติและวัฒนธรรมไว้ได้นานที่สุด เกิดผลกระทบน้อยที่สุด และใช้
ประโยชน์ได้ตลอดไป ได้แก่

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และ
แหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง
ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น
2. การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกีฬา เป็นการท่องเที่ยวเพื่อบำบัดโรค หรือบำรุงสุขภาพกาย
หรือสุขภาพจิตของนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจเป็นการรักษาโรค การฟื้นฟูสุขภาพ และการรักษาสุขภาพให้ดีขึ้น
3. การท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเพื่อการชมหรือสัมผัสศิลปวัฒนธรรมแขนงต่าง ๆ
ได้แก่ สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม ภาษา วรรณกรรม หัตถกรรม นาฏศิลป์ ดนตรี
เทศกาล ประเพณี ตลอดจนมรดกทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และศาสนสถาน